

GŁOS NARODU

NR. 542. — ROK XXVI.

KRAKOW, PIĄTEK DN. 3. LISTOPADA 1916 ROKU.

WYDANIE WIECZORNE.

CENA ZA OGŁOSZENIA (INSERTY):
Zwyczajne: 1 wiersz petitowy lub jego miejsce K. — 20
Za wiersz 1 petitowy układ liczb. lub tab. — 40
Nadesłane za wiersz petit. lub jego miejsce — 80
Nekrologi i zawiadomienia od wiersza petit. — 1
Komunikaty prywatne, kroniki, ogłoszenia, broszurki
Załączniki prospekty i cirkularze, broszurki
 itp. dla zamiejscowych prenumerat. za 100 egz. — 2—
 dla miejscowych prenumerat. za 100 egz. — 1—
 Przy kilkunastu zamieszczeniach insertów nadesłanych
 itp. udziela Administracja odpowiedniego rabatu.

PRENUMERATA „GŁOSU NARODU“ WYNOŚI, W KRAKOWIE W ADMINISTRACJI:
MIESIĘCZNIE K. 3-80. KWART. K. 11— POŁROCZ. K. 21— ROCZNIE K. 40—
Za odnośnienie do domu w Krakowie, lub za przesyłkę pocztową do Austro-Węgier, Niemiec
i Królestwa Polskiego dolicza się po 60 hal. miesięcznie. — Cena Nru wynosi w Krakowie:
Wydanie poranne 12 hal. Wydanie wieczorne 8 hal. Na prowincyi: Wydanie całodzienne 16 hal.

ADRES REDAKCYI I ADMINISTRACYI: KRAKÓW, ULICA ŚW. TOMASZA L. 35.
TEL. REDAKCYI 190. — ADMIN. I DRUKARNI 3344. — TELEGR.: „GŁOS NARODU“ KRAKÓW.

ZAMAWIAĆ DZIENNIK MOŻNA:
Przez urzędy pocztowe, Agencje dzienników, lub też
wprost w Administracji „Głosu Narodu“ w Krakowie.

WPLATY MOŻNA USKUTECZNIĆ:
1) Przez Pocztową Kasę Oszczędności Nr 23.993
2) Przez Filiję Banku Krajowego w Krakowie na
rachunek bieżący Wydawnictwa „Głosu Narodu“
3) Przekazem pocztowym pod adresem Administracji
„Głosu Narodu“ w Krakowie, ul. św. Tomasz 1. 35.

Biuletyn austro-węgierski.

Wiedeń, 3 listopada.

Urzędowo donoszą dnia 3 listopada 1916:

Wschodni teren:

Front wojsk generała kawaleryj arcyksięcia Karola: W północnej Wołoszczyźnie zaatakowali Rumuni wczoraj w licznych miejscach, zostali jednak wszędzie odrzuceni. Uderzając za nieprzyjacielem zyskały nasze wojska na południowy wschód od przelężcy Vooerostory (Czerwonej wioły) i na południowy zachód od Predeal ponownie na terenie. Na siedmiogrodzkim froncie wschodnim i w Karpatach lesistych była działalność bojowa nieznaczna.

Front wojsk generała polnego marszałka księcia Leopolda bawarskiego: Nad Bystrycą Solotwińską walki na przedpolach. Nad Narajówką usiłowali Rosyanie w siedmiu uderzeniach masowych odzyskać utracone na rzecz naszych szermierzów d. 30 z. m. pozycje. Wszystkie uderzenia nieprzyjaciela zalały się wśród najcięższych strat. Na południe od Hulewicz nad Stochodem spędziła komenda dowodząca austriackiej obrony krajowej rosyjskie przednie straż.

Włoski teren.

Na froncie bojowym na Pobrzuże walczono także wczoraj z największą zacietością. Wśród ogromnego zużycia ludzi i materiału kontynuowali Włosi swe ataki. W dolinie Wapach były nasze pozycje koło lasu Panowic, koło Sobera i na wschód od Ventofja ponownie celem wściekłych ataków. Wszędzie zdołano nieprzyjaciela odrzucić. Gyułski pułk pospolitego ruszenia nr. 2 i dalmatyński p. obrony kr. nr. 23 stawiły jak najcięższy opór. Na płaskowzgórzu Kraut i w obszarze koło Lokvicy doprowadzono, wśród najcięższych strat nieprzyjacielskich, do zatrzymania się nowe włoskie masowe uderzenie, wykonane przez wzgórze Pecinka i wzdłuż drogi do Konstanjevic. Przy tem wpadły w nieprzyjacielskie ręce po wybitu ludzi i koni dwie baterie, które do ostateczności wytrwały. W południowej części płaskowzgórza załamały się wszystkie nieprzyjacielskie ataki przed frontem dzielnego austriackiego pułku pospolitego ruszenia nr. 32 i pułków piechoty nr. 15 i 98. Liczbą poległych do niewoli Włochów wzrosła do 2200 ludzi.

Południowo wschodni teren.

Wie nowego.
Zast. szefa sztabu jeneralnego von Hoefler mpp.

Walki w Karpatach.

Sztokholm. Z Petersburga donoszą: Walki w Karpatach toczą się wciąż z niezmniejszoną gwałtownością. Leżą tam śniegi na metr wysoko i panuje srogi zimno. Rosyjska naczelną komenda usiłuje wciąż jeszcze przełamać front austriacko-niemiecki ofensywnymi atakami, ale te ataki, mimo ogromnych strat po stronie rosyjskiej, pełną na niezem z powodu świetnie zbudowanych pozycji nieprzyjaciela i wprost nie dojęciem się złamać oporowi szermierzów. Jak z doniesień rosyjskich wnosić można, są oficjalne komunikaty zroszpaczone z powodu padzwyżej wielkich strat rosyjskich.

Bezkuteczność ofensywy rosyjskiej.

Berlin. (B. Kor.) Biuro Wolffa donosi: Ostatnie wielkie rosyjskie ataki, które pozornie pomysłane były jako ofensywa odcinająca dla Rumunii, a które można uważać za odgaleńnię wielkiej tegorocznej ofensywy włoskiej, pozostały zupełnie bez skutku. Nad Narajówką w siedmiogrodniej bitwie od dn. 15 do 22 października i ponownie dn. 30 października poniosli Rosyanie bardzo krwawą klęskę. W walkach tych całkiem wyczerpani stracili siły wojska tureckie. Również ciężkimi stratami musieli Rosyanie opłacić swe ataki na pozycje nad Szczarą w dniach 30 i 31 października. Podczas gdy straty niemieckie, mimo najcięższego ognia obusaowego, w znakomitej wybudowanej stanowiskami wyniosły tylko 40 ludzi, Rosyanie przed tym odziaaniem frontu pozostawili na placu około 1200 ludzi. To, często wielkimi siłami przeprowadzone ataki, nie przyniosły odciążenia dla Rumunii. Ataki w przebiegu Karpaty i w Dobrudży są w toku, aczkolwiek Rumuni próbują powstrzymać je rezerwami, ściągając z dn. 1 bm. podając jako zdobytych 10 dział piechoty i 17 karabinów maszynowych.

Uwięzienie Carpa.

Berlin. (B. Kor.) Germania donosi o aresztowaniu Carpa. Po wielkim wzburzeniu, jakie Carp okazał z powodu rozstrzygającej rady koronnej, obawiano się o jego zdrowie. Nazajutrz przyszedł do niego radca Tugendien i w imieniu Bratiana żądał, żeby Carp oświadczył, czyżby nie podejmuje przeciw interesowi państwa, waz żeby podpisał adres lojalności dla króla. Carp odpisał: że król zlał słowo, to jego rzecz. Adresu nie podpisał. Po tym jeszcze do stracenia moje poczucie jest. Potem popołudniem pojawił się potem u Carpa zapytanie polityczne, i przeprowadził prawidłową rewizję dowodów i konfiskatę. Carp protestował przeciw teście dowodów. W 4 dni po rozpoczęciu wojny zjechał z Carpa zamknięty samochód. Potem widziano, że Carp w towarzystwie szefa policyi wsiadał do tego samochodu. Aresztowanie jego odbyło się niepostrzeżenie. Dnia 30 zawieziono, tego niżej nie wie.

Anglicy o zwycięstwach Mackensena.

Manchester. (B. Kor.) Manchester Guardian pisze we wstępnym artykule, że koalicja nie doznała tego, iż nieprzyjacieli zdoła zarazem obronić się przed atakiem rosyjskim i rozpocząć ofensywę przeciw Rumunii. Z wielu zwrótów w tej wojnie jest obok bitwy nad Marną najbardziej godnym uwagi strategiczny zysk osiągnięty przez Mackensena w Dobrudży. Trzeba czekać na to, czy się nie da błędowi naprawić.

Straty Rumunów.

Zurych. W sferach wojskowych państw neutralnych są straty armii rumuńskiej, zarówno w ludziach jak i w materiale wojennym o wiele wyższe szacowane, niż są podane w komunikatach kierownictwa armii rosyjskiej i rumuńskiej. Już w walkach siedmiogrodzkich zostały całe dywizje rumuńskie kompletnie zniszczone, przytęcze także cały park artyleryjski wpadł w ręce nieprzyjaciela. Również niefortunne przekroczenie Dunaju koło Rahowy kosztowało Rumunów wiele ofiar. Liczba poległych w Dobrudży Rumunów nie może być jeszcze dziś dokładnie podana. Nie będzie się jednak w błędzie, jeżeli straty Rumunów w ułudach, rannych i do niewoli wziętych, oceni się jako połowę ogólnego stanu armii czynnej.

Atak niemiecki na morzu.

Berlin. (B. Kor.) Biuro Wolffa donosi: W noc z dn. 1 na 2 bm. lekkie niemieckie siły bojowe uderzyły z faldyjskich punktów oparcia ku drodze handlowej Taniza i Holandyi, zatrzymały do przeszkolenia kilka parowców i dwa z nich, które były podejrzane, przyprowadziły do portu. Trzeci parowiec, który również miał się tam udać, jeszcze nie przybył. W drodze powrotnej kilka naszych łodzi torpedowych było ostrzeliwanych przez krótki czas bez skutku przez cztery angielskie krażowniki. Nasze siły bojowe w pełnej liczbie powróciły nie uszkodzone.

Szef sztabu marynarki.

Komunikaty sztabów nieprzyjacielskich.

Komunikat rumuński.

Wiedeń. Komunikat rumuński z 1 bm.: Front północny i północno-zachodni: Od Oelzyes do Kabała nie nowego. Koło Bratoceni i Predealuk niema żadnych walk. W dolinie Trahovo odparliśmy nieprzyjacielski atak. Na lewym skrzydle jest w toku walka koło Dragosla wele. Posunęliśmy nasze lewe skrzydło naprzód i wzięliśmy 36 jeńców. Na wschód od Aluty toczy się dalej walka. W dolinie Jiu odbywa się ciężkie nieprzyjaciela. Wzięliśmy 6 oficerów i 600 żołnierzy do niewoli i zdobyliśmy ofibity materiały. Na froncie południowym położenie niezmienione.

Komunikat włoski.

Wiedeń. Komunikat włoski z dn. 30 października: W dolinie Trasi gno odparliśmy nieprzyjacielski atak na północnym sroku Col-Brio. Nad górnym Cornevole, na połud. zach. od Septe zajął z nienacka jeden z naszych oddziałów wysunięty naprzód pozycje nieprzyjacielską i stawił potem opór przeciwatakowi nieprzyjaciela. Czynność artyleryjska na froncie julijskim trwa nieustannie. Donoszą nam o niezwykłym ruchu nadechodzących pocągów na dworcach Opicina, Nabresina i Totogliani.

Komunikat z 31 października: Czynność artyleryjska skierowana przeciw naszym pozycyom w Balaugana nad Torontem i na lewym skrzydle julijskiego frontu, była wczoraj wszędzie energiczniejsza. W Karście walki powietrzne; jeden nieprzyjacielski samolot został strącony i spadł do naszych linii. Jeden z lotników zabił się, drugiego wzięliśmy do niewoli.

Front saloniccki: Nieprzyjacielski lot wywiadowczy został wczoraj uderzony koło dworca Akinigali na linii kolejowej Dojran za Demirhisar; aparat strącono. Oddział bułgarski, który nadbiegł został rozprószone celnymi strzałami naszej artylerji. Aparat został zupełnie rozbity.

Komunikat z 1. listopada: Wczoraj na całej długości frontu toczyła się wielka, ułatwiona piękną pogodą walka działowa. Zwłaszcza po południu było ostrzeliwanie szczególnie silne, w obszarze na wschód od Gorycyyi w Krasie. Eskadry naszych i nieprzyjacielskich samolotów stoczyły liczne walki, podczas których dwa samoloty przeciwnika spadły. 14 samolotów systemu Caproni obrzućo skutecznie bombami dworem w Nabresina, Totogliano i Seepo. W Krasie, jakkolwiek ożywiony ogień działowy trwał nieprzerwanie, wrócił nasi dzielnicy lotnicy nieustraszeni do naszych linii. Nieprzyjacielscy lotnicy rzucali bomby w dolinie Cordevole. Nad górnym Vanoj w pobliżu Tolmezo, tudzież w niektórych miejscowościach nad dolną Soezya było nieco rannych, lecz poza tem nie było szkód.

Umizgi do Grecyi.

Rotterdam. (B. Kor.) Z Londynu donoszą do „Rotterdamsche Courant“: Izba niższa omawiała kwestję grecką, przyczem skarżono się na stanowisko rządu względem Venizelosa. Lord Robert Cecil wskazał na to, że jest niewłaściwym poruszać tu kwestyę tak delikatnej natury. Przestrzegal przed tem, żeby dawać wiare

wszystkim wiadomościom z Aten. Anglia życzy sobie tylko dobra Grecyi, a to jest tylko wtedy możliwe jeżeli kraj ten przyłączy się do mocarstw zachodnich. Co się tyczy rządu Venizelosa, to koalicja uznała go wszędzie, gdzie go większość uznała. Venizelosa nie zrzucono z pokładu. Anglia wszystkie kroki czyni wspólnie z Francją. Myśl, że koalicja miałyby króla Konstantyna utrzymać na jego stanowisku nie powinna być nawet u króla postać.

Kwestya żywnościowa w Rosyi.

Londyn. (B. Kor.) Z Petersburga donoszą do „Timesu“: Przesilenie żywnościowe staje się z każdym dniem coraz większe. W komisji budżetowej żądali wczoraj mowcy natychmiastowych zarządzeń w interesie pracującej ludności, jeżeli się chce uniknąć fatalnych następstw. Komisja zgodziła się na to, żeby uregulowaniem kwestyi żywnościowej zajęło się osobne ministerstwo. Większość była jednak przeciwna temu, żeby ją poruczać ministerstwu spraw wewnętrznych. Milukow oświadczył, że kierowałoby się ono względami politycznymi. Postępowy blok przyjął rezolucję w tym duchu i napierał na to, żeby ustanowić ceny maksymalne na najważniejsze wiktuały, a ziemstvom, izbom handlowym i eiałom publicznym poruczyć sprzedaż, transport i rozdział. Znaczna większość komisji uchwaliła uznać za konieczne wyznaczyć ceny maksymalne za zboże, buty, towary tkackie, naftę i t. p.

Uchodźstwo z Finlandyi.

Kopenhaga. (B. Kor.) „Berlingske Tidende“ donoszą ze Sztokholmu: W ostatnich dniach do różnych szwedzkich portów przybyły łodzie z uchodźcami z Finlandyi. Według „Aftenposten“ uciekają młodzi Finlandczyści, gdyż Rosyanie zaczynają Finlandczyków w wieku od 19 do 25 lat powoływać pod broń, rzekomo do robót w rowach strzeleckich na froncie wschodnim. W Finlandyi obawiają się, że jest to początkiem do wprowadzenia powszechnej służby wojskowej. Uchodźcy podają, że strażowanie nad wybrzeżami w ostatnich czasach tak zaostrzono, iż miejscami nawet co sto metrów stoi posterunek strażniczy.

Życzenia dla armii bułgarskiej.

Sofia. (B. Kor.) Z okazji otwarcia trzeciej zwyyczajnej sesji Zgromadzenia narodowego, prezydent sobrania wystosował do generalissimusa Jekowa telegram, w którym zastępcy narodu wyrażają bohaterkiej armii bułgarskiej bezgraniczną podziękę i życzą jej jeszcze świetniejszych zwycięstw, które umożliwią wkrótce urzeczywistnić ostatecznie jedność narodu bułgarskiego. Jekow w odpowiedzi podziękował imieniem armii za manifestację i zapewnił zgromadzeniu narodowe, że wszyscy żołnierze i oficerowie armii, świadomi wielkiej rozstrzygającej godziny, jaką ojezyna przeżywa, niezachwianie zdecydowani są aż do końca wypełnić swój święty obowiązek wobec ojezyny, dla zbliżającego się urzeczywistnienia życzeń Bułgarów.

Sprawa zatopienia „Angelika“.

Londyn. (B. Kor.) „Daily Tel.“ donosi z Aten: Z powodu zatopienia parowca „Angelika“ ogłasza niemieckie poselstwo oświadczenie, że żadna niemiecka łódź podwodna nie podjęła by niczego przeciw greckim okrętom, których papiery są w porządku. Tylko okręty, które wiozą rewolucyjnych żołnierzy dla wzmocnienia wojsk koalicji, będą atakowane. Niemieckie poselstwo jest przekonane, że „Angelika“ nie została stopedowana przez niemiecką łódź podwodną. Korespondent „Daily Tel.“ dodaje, że rzeczywiście istnieją wątpliwości, czy nieczęśćta nie spowodowała mina. Admirał Fournet zarządził dochodzenia.

Norwegia a Niemcy.

Kopenhaga. (B. Kor.) Z Chrystyanii donoszą do „Politiken“: Panuje teraz zapamiętanie, że przesilenie stosunku z Niemcami zostało zażegnane, i będzie załagodnie pokojowo. Wszystkie pogłoski o mobilizacyi są nieprawdziwe.

Pogrzeb kapitana Bölcke.

Berlin, 3 listopada 1916.

Na pogrzebie najbliższego lotnika armii niemieckiej, kapitana Bölckego, który odbył się w Dessau reprezentował cesarza dwaj generalowie a la suite bar. Liecker równocześnie jako reprezentant Armii, który złożył w imieniu cesarza i cesarzowej wieńce na trumnie lotnika, który zginął po strąceniu czterdziestu nieprzyjacielskich samolotów.

Wiadomości telegraficzne

„Głosu Narodu“ z dnia 3 listopada 1916 r.

Zamach na australskiego prez. ministrów.

Frankfurt. (B. Kor.) „Frankfurter Ztg.“ donosi: Według angielskiego doniesienia, na australskiego prezydenta ministrów Hughesa w Krum (Wiktorya) wykonano zamach morderczy. Jakis człowiek wybił okno w willi Hughesa i strzelił do Hughesa, który leżał w łóżku. Strzał chybił. Sprawca uszedł.

W Dobrudży.

Od kilku dni komunikaty wszystkich państw, zaangażowanych na rumuńskim froncie bojowym, pomijają Dobrudżę milczeniem, względnie zaliczają się wypadkami na tymże odcinku rozgrywanymi się, stereotypem określeniem: „sytuacja niezmieniona“. Tego rodzaju stan rzeczy wydawałoby się na pierwszy rzut oka tem mniej zrozumiałym, iż można by sądzić, że rozbiście wojsk rosyjsko-rumuńskich na ich poprzedniej linii obronnej na południe od Czerzywody i Konstanicy, tudzież zarządzone natychmiast za niemi pościgi ku delcie Dunaju, musi siłą faktu doprowadzić do większych zdarzeń wojennych w północnej Dobrudży. Zagadką tą zajmuje się znany krytyk wojenny „Pester Lloyd“, kap. Hueber, który stara się ją rozwiązać w następujący sposób:

Z jednego z biuletynów bułgarskich wynika, iż Rosyanie wybudowali na Dunaju mosty pod Harsową, Braiłą, Issaceą i Tulczą. Wybudowanie czterech mostów wojennych przez potężną zapora rzeczną jest pod względem technicznym dziełem wcale poważnym, które dokonane być mogło tylko przez Rosyan, gdyż Rumunia nie rozporządza potrzebny do tego materjałem technicznym. Szczególnie koło Issacei i Tulczy, gdzie brzegi są na szerokości wielu kilometrów zabagnione, wymagała czynność ta długich przygotowań.

Fakt, iż mosty te istnieją, stanowi cenny przyczynek do oceny całego rumuńsko-rosyjskiego prowadzenia wojny. Pod Harsową i Braiłą oba brzegi Dunaju, zaś pod Issaceą i Tulczą tylko brzeg południowy są składową częścią terytorium rumuńskiego, budowa więc mostów dokonana być mogła we wszystkich wyżej wymienionych punktach jedynie z wiedzą i wolą rumuńskiego naczelnego kierownictwa. Jeśli budowa ta nastąpiła przed wypowiedzeniem wojny, to stwierdzałoby to, iż Rumunia już dawniej związana była układem z Rosją; jeśli jednak roboty budowlane rozpoczęte zostały po inwazyi rumuńskiej do Siedmiogrodu, wówczas świadczyłoby to o fakcie, iż ofensywa rumuńska do Siedmiogrodu wcale nie była dla rosyjskiego sztabu gen. niespodzianką i pokrzyżowaniem jego planów, jak to prasa rosyjska obecnie nausprawdliwie nie nieprowożen rosyjsko-rumuńskich głosi. Do przeprowadzenia do Dobrudży tych niewielu dywizyj, jakie Rosya przysłała, nie było potrzeba aż czterech, względnie nawet (z Czernawodą) pięciu mostów. Bez względu jednak na okoliczność, kiedy mosty zostały wybudowane, przytoczone powyżej momenty wskazują, iż Rosya rzeczywiście nosiła się z planem szeroko zakrojonego przedsięwzięcia przeciw wschodniemu Bałkanowi. Plan ten nie został w ostatniej chwili wykonany. Rosya musiała nagle spostrzedz, iż próby tej — przynajmniej na razie — nie może zaryzykować, względnie, że nie czuje się do tego kroku na siłach. Było to wyznaniem niemocy, jaką naprzód starała się ukrywać poza parawanem wymówek i zarzutów przeciw Rumunii.

Po nakreśleniu tła, które spowodowały klęskę rosyjsko-rumuńską na linii Rasowa—Tuzla, przechodzi kap. Hueber do obecnej fazy operacyi w Dobrudży, która przedstawia mu się w następujących zarysach:

Według doniesienia „Daily Telegraph“, przybyły do Dobrudży nowe kontyngenty wojsk rosyjskich. Wiadomość ta ma wiele cech prawdopodobieństwa, co najmniej zaś nie pozostaje w sprzeczności z komunikatami naczelnego dowództwa niemieckiego o kształtowaniu się sytuacji wojennej w Dobrudży w okresie ostatnich dni. Z doniesienia głównej kwatery bułgarskiej dowiadujemy się, iż pościgi wojsk rosyjsko-rumuńskich dotarli do linii, biegnącej od Ostrova do Babadag. Na tej podstawie możemy przyjąć, iż Rosyanie na południe od delty Dunaju zdołali zatrzymać jeszcze w swych rękach obszar o głębokości około 35 km., zaś szerokości 50 km. Jest to więc ta przestrzeń, jaka im była potrzebna, by zapewnić sobie operatywną możność przeprowadzenia między Macin (koło Braiły) a Tulczą wojsk z północnego na południowy brzeg rzeki. Okoliczność, iż pościgi bułgarsko-niemieckie na linii Ostrow—Babadag przynajmniej na razie stanął, zasługuje na uwagę. Zdaje się, iż Rosyanom powiodło się w ostatniej jeszcze godzinie pobite swe wojska w Dobrudży o tyle wzmocnić, iż odzyskały znowu warunki do stawienia dalszego oporu. Jeśli Rosyanie — jak z wyżej przedstawionego stanu rzeczy wnosić można — przykładają tak wielką wagę do utrzymania w swem posiadaniu mostów pontonowych koło Braiły, Issacei i Tulczy, to nie bardzo ryzykownem będzie przypuszczenie, iż to nagłe wzmocnienie sił rosyjskich jest jedynie przygrzywką do zamierzonej przez nich obecnie ofensywy w Dobrudży.

Tyle kap. Hueber. Dla wyjaśnienia jego rozważań dodajemy, iż Babadag oddalony jest od Tulczy, z którą łączy go linia kolejowa, około 28 km., zaś od linii Czernawoda—Konstancja 80 km. Ostrow oddalony jest od zdobytą już przez Bułgarów przyczółka mostowego Harsowy około 33 km., zaś od Braiły 40 km. Przestrzeń zaś działacza Ostrovo (nad Dunajem) od Babadag (w pobliżu morza), stanowiąca, według przypuszczeń kap. Huebera, obecną linię frontu, analogiczną do linii Rasowa—Tuzla, wynosi około 50 km.

KRONIKA.

Z miasta.

WIADOMOŚCI OSOBISTE. Z powodu wyjazdu, wiceprezydent Rady szkol. kraj. Dr. Zoll, nie będzie w niedzielę, udzielać audyencji w Krakowie.

UPRAWA GRUNTÓW BUDOWLANYCH. Magistrat podaje do wiadomości następujące postanowienia rozporządzenia ministerialnego z dnia 14. października br. obowiązującego od tegoż dnia w sprawie użycia leżących odłogiem gruntów budowlanych.

Grunta budowlane, które w roku 1916, chociaż się do uprawy rolnej nadają, nie były jej poddane, oraz te grunta budowlane, które przez gminę lub wskutek zarządzenia politycznej Władzy I. instancji przez trzecią osobę były uprawiane, mogą być na czas do 15. października 1917 r. przez gminę, w obrębie której leżą, lub na podstawie orzeczenia Władzy politycznej I. instancji przez trzecią osobę obrabiane, jeżeli właściciel do 7. listopada br. u tejże Władzy politycznej nie zgłosi, że grunte odnośny sam uprawiać będzie.

Na komisy dla żniw w gminach, gdzie tej nie ma, na naczelniku gminy ciąży obowiązek, by określone wyżej grunta były uprawiane i zamierzony cel osiągnięty. Dochód z uprawy należy do uprawiającego. Przeciw orzeczeniu władzy politycznej nie ma dalszego środka prawnego.

Magistrat zwracając uwagę na powyższe przepisy wzywa właścicieli gruntów budowlanych, zdanych do uprawy leżących dotychczas odłogiem do zgłoszenia w terminie do 7. listopada br. w biurze właściwego Komisaryatu obwodowego względnie filii Komisaryatu obwodowego, że grunta te sami uprawiać będą, a to pod zagrożeniem skutków, przewidzianych w tem rozporządzeniu.

KOLUMNY LEGIONÓW. Z powodu nastania zimowej pory została przeniesiona kasa Kolumny do sklepu p. Rudnickiego (Rynek, linia A—B), który zgodził się przyjmować datki na Kolumnę.

SPRZEDAŻ ZIEMNIAKÓW I MAKI. Miejskie Biuro apowizacyjne podaje do wiadomości, że sprzedaje codziennie ziemniaki w cenie po 17 hal. za 1 kłgr. w kramach przy ul. Jabłonowskich, oraz na wozach przy pl. Szczepańskim i Stowiańskim, jakoteż w sklepie miejskim przy ul. św. Anny 1. 4, i w sklepie miejskim w Podgórzu. Makę sprzedają wszystkie sklepy miejskie oraz następujące firmy: Jastrzębska ul. Sienna, Jedność ul. Reformacka. Spółka katolicka Mały Rynek, Molika ul. Kaź. Wielkiego, Piechowska pl. Szczepański, Wierzbowski pl. Szczepański, Majerczyk św. Agnieszki 3. Zadęka Podgórze Kąlowyjska, Pachowicz ul. Czarnowiejska, Piszczek ul. Mazowiecka. Również nadeszły większe zapasy cebuli, którą się sprzedaje we wszystkich sklepach miejskich i kramach.

Z Polski i ze świata.

O DZWONY HISTORYCZNE I DOM JANA III. Z powodu artykułu p. t. „O konserwatora dla Galicji wschodniej”, zamieszczonego w nr. 488 „Głosu Narodu”, w którym między innymi dotknięta była działalność konserwatora Dra Karola Badeckiego, urzędnika Archiwum miejskiego we Lwowie, otrzyaliśmy kilka wyjaśnień od Prof. Dra Władysława Podlaskiego. Prof. P. pisze do nas: Chciałbym dotknąć tylko dwóch spraw ogólniejszego znaczenia, mianowicie sprawy dzwonów i kamienicy króla Jana Sobieskiego. Opis okoliczności, wśród których nastąpiło wywiezienie dzwonów kościelnych z przed r. 1800 nie odpowiada faktom, rzecz ta bowiem miała przebieg niezależny od decyzji osób prywatnych, niezależny również od Dra Badeckiego, który wbrew temu, co autor twierdzi, zniżył z własnej inicjatywy usilne zabiegi, aby przejąć przez wojskowość okazy odlewnictwa uratować przed stopieniem, nadto spowodował zatrzymanie szeregu okazów w centrali lwowskiej celem porobienia odlewów gipsowych i odcisków z napisów. Zamianowany następnie przez Komisję Centralną na wnio-

CONAN DOYLE.

OBRAZOBURCA.

(Przełożył z oryg. Fr. Gichner).

Było to o świtaniu marcowego poranka roku Chrystusa 92. Długa Semita Alta była już zatłoczona ludźmi, kupującymi i sprzedającymi, idącymi w odwiedziny i spacerowiczami, albowiem Rzymianie wstawali tak wcześnie, że wielu patrycjuszów zwykło przyjmować swych interesantów o godzinie 6-jej rano. Była to dobra republikańska tradycja, utrzymywana jeszcze przez więcej konserwatywnych, choć z nawyknięciem do zbytku, całonocne zabawy i uczyły nie były bynajmniej rzadkością. To też zdarzało się, że ten i ów, co zapoznał się z nowymi obyczajami, a stosował jeszcze dawny tryb życia, nieraz nie spostrzegł się, jak godziny mijają i nie zakosztowałszy snu, udawał się po nocy na rozpuśczonej spódzanej wprost do swych dziennych zajęć, spełniając, mimo ociepłałości w myśleniu i bólu głowy, szereg tych obowiązków, które wypełniały życie rzymskiego patrycjusza.

Tak właśnie było tego marcowego poranka z Emiliusem Flaccusem. Wraz ze swym towarzyszem senatorem Cajusem Balbusem spędził noc na owych ponurych piąkackich zawodach, na które cesarz Domicyan sprzaszał swych wybrańców do pałacu na wzgórz palatynskim. Doszedłszy do bramy domu Flaccusa przystanęli pod portykiem poprzedzającym perystyl i ufnij w swą wzajemną wypróbowaną dyskrecję, życzliwi wolności krytyki po przynusie przeżyte smutnej zabawy.

— Gdybyż przynajmniej należycie karmił swych gości — rzekł Balbus, mały o czerwonej twarzy, cholerycznym wyglądem i gniewliwych złotych oczach patrycjusz. — Cóż nam dano? Kłnę się na życie, że zapomniałem. Jaja, potrawę z ryby, jakieś tam ptaki i w końcu to tego wieczne jabłka.

— Z czego — rzekł Flacus — jedliśmy tylko

jabłka. Oddaj mu jednak sprawiedliwość i przyznaj, że sam je jeszcze mniej aniżeli drugim daje. Przynajmniej nie można o nim powiedzieć jak o Witeliusie, jakoby żęby jego zubożyły cesarstwo.

— Nie, ani jego pragnienie, mimo całej swej wielkości. To jego ogniste sabinieśkie wino można kupić po kilka sestercy za amfore. Jest to zwykły napój wojniczy w każdej przyrodzonej winiarni. Strasznie pragnął szklanki męgo własnego bogatego falerna lub łagodnego koanu, który dostał się do butelek w tym samym roku, w którym Tytus zdobył Jeruzolimę. Czy byłoby na to teraz już zapóźno? Może zmylilibyśmy ten drażniący posmak z naszych krtani.

— Nie, lepiej wstąpić do mnie i napij się piotunówki, zanim pójdiesz dalej. Mój grecki lekarz Stephanos ma doskonałą receptę na niewyważoną głowę. Co? Twoi klienci czekają na ciebie? No, dobrze, w takim razie zobaczymy się później w senacie.

Patrycjusz wszedł do swojego atrium, któremu rzadkie kwiaty nadawały miły wygląd a śpiewające ptaki napełniały dziwną melodię. U wejścia do hali, wierny swym obowiązkom stał Leos, mały niewolnik nubijski, w śnieżno-białej tunice i turbanie, trzymający w jednej ręce tacę z szklankami, zaś w drugiej flaszkę ciekłego płynu barwy lemoniady. Pan domu nalał sobie kieliszek aromatycznej piotunówki i już miał go wycylić, gdy nagle wstrzymał rękę, uderzony nagle spostrzeżeniem, że w domu jego było coś w nieporządku. Można to było poznać — z przerażonych oczu czarnego chłopaka, z wzburzonej twarzy zarządcy atrium, z ponurego milczenia garstki ordynariów, którzy z prokuratorem albo majordomusem na czele zebrali się na powitanie swego pana. Stephanos lekarz, Cleios aleksandryjski lektor, Promus ochmistrz domu, wszyscy odwracali głowy, aby uniknąć pytającego spojrzenia pana.

— Na Plutona, co się wam wszystkim stało? — zawołał zdziwiony senator, który po nocy na picu spódzanej, bynajmniej nie był w usposobieniu skłonnym

stowska goriwie do tak wspaniałej akcji ratunkowej, w której nie brak żadnego prawdziwego Polka ni Polki.

Z NOWEGO SĄCZA piszą nam: Na naszym cmentarzu powstał osobny cmentarzyk legionistów. Spoczęli na nim legioniści śp. Misiura i Szuman. Dn. 27. z. m. w obecności przedstawicieli władz i wojskowości dokonano przeniesienia zwłok zmarłego wskutek odniesionych ran w tut. szpitalu leg. I. pułku ś. p. Michała Iszczuka na nowe miejsce wiecznego spoczynku. Tegoż dnia odbył się pogrzeb legionisty Czesława Szotta, zmarłego w tut. szpitalu obr. krajowej.

POMÓR DROBIU. W wielu miejscowościach Galicji wybuchła cholera kur i pomór drobiu. Celem zapobieżenia rozwelezeniu się tych zaraźliwych chorób po wszystkich powiatach galicyjskich i pozakrajowych ukazało się zarządzenie wzbraniające wywozu drobiu zarówno z jednych powiatów galicyjskich do drugich, jak wogóle wywozu z Galicji.

Z PIOTRKOWA. Na rzecz szkółki legionowej w Kamiensku założonej i utrzymywanej przez Dom uzdrowieńców Legionów polskich odbędzie się dnia 8. listopada b. r. koncert w Piotrkowie. Na program składają się urozmaicone produkcje muzykalno-wokalne, oraz fragment ze sztuki Józefa Wiśniowskiego p. t. „Leśi liście z drzewa”, który odegrają Legioniści. Podczas koncertu będzie sprzedawaną wydana na ten cel specjalnie jednodniówka p. t. „Legioniści — dzieciom polskim”.

PODBIJANIE CEN. Z Natolina donoszą do „Głosu narodu”: Kilka dni temu do wsi Natolina pod Radomiem przyjechał jedn z kierowników pewnej instyntry kooperatywno-spożywczej w celu nabycia 250.000 pudów kapusty, przeznaczonej na dostawę. Wobec tego, że we wsi potrzebna ilość kapusty się znalazła, zakończono portrakcję tem, że właściciele-właścianie zgodzili się na cenę po 35 kop. za pud. Aliści spekulanci radomscy, żydzi, dowiedziawszy się o umowie, postanowili „podbić” cenę, ofiarowując chłopom po 40 kop., którzy też wobec tego zerwali pierwszą umowę, godząc się cały zapas sprzedać na spekulację. Pierwotny nabywca niechęć pozbywać się zakupionego już towaru, ofiarował wówczas również po 40 kop. za pud, natolinacy jednak cały transport kapusty sprzedali żydowskiemu handlarzom radomskim, twierdząc, że dla nich „każde pieniądze dobre”.

ZA POMYLKĘ W KALKULACJI. W Wilmersdorf pod Berlinem pociągnięto do odpowiedzialności karnej kupca bławatnego Karola Böhma, który „przez pomyłkę w kalkulacji”, jak twierdzi, sprzedał towary z 270 proc. zyskiem. Za pomyłkę tę został skazany Böhme na grzywnę 5000 mrk.

Wyrok

w procesie o nadużyciu asenterunkowe.

W dniu dzisiejszym, o godz. 12 w południe ogłoszony został wyrok w procesie o bezprawne uwalnianie od służby wojskowej. Na sali sądowej zebrał się liczni urzędnicy sędziowscy, członkowie palestry krakowskiej, oraz znaczna liczba publiczności, która nie potrzebowała dziś biletów wstępu. Punktualnie o godz. 12 zjawił się trybunał z przewodn. gen. majorem Naumannem na czele, a kierownik sprawy nadp. Dr. Reute przystąpił do odczytania wygotowanego wyroku, który opiewo:

- 1) Ludwik Uryga, lat 53, b. adjunkt magistratu skazany na 14 lat ciężkiego obostrzonego więzienia.
- 2) Piotr Jaskier, lat 29, dyktaryusz magistratu, skazany na 16 lat ciężkiego obostrzonego więzienia.
- 3) Franciszek Szymakowski, lat 30, dyktaryusz magistratu, skazany na 2 lata ciężkiego więzienia.
- 4) Roman Pudek, lat 32, pomocnik kancelar. magistratu, skazany na 10 lat ciężkiego, zastrzonego więzienia.
- 5) Wojciech Gawlik, woźny magistratu, lat 34, skazany na 1 1/2 roku ciężkiego zastrzonego więzienia.

6) Władysław Łazarski, lat 30, agent handlowy, skazany na 8 lat ciężkiego, zastrzonego więzienia.

7) Alfred Goryczko, lat 38, właściciel zakładu fryzjerskiego, skazany na 11 lat ciężkiego, zastrzonego więzienia.

8) Jan Jakób Goryczko, lat 32, pomocnik fryzjerski, skazany na 10 lat ciężkiego, zastrzonego więzienia.

9) Kazimierz Satalecki, lat 47, zegarmistrz, skazany za występki z § 67 woj. u. kar. na 11 miesięcy, zastrzonego aresztu garnizonowego i 4000 koron grzywny.

10) Leib Leon Rieser, lat 39, wyz. moź., cukiernik, skazany na 19 lat ciężkiego, zastrzonego więzienia.

11) Gerson Rieser, syn poprzedniego, lat 18, pomocnik kuśnierski, skazany na 3 lata ciężkiego, zastrzonego więzienia.

12) Szymon Silberstein, wyz. moź., lat 30, kupiec, skazany na 15 lat ciężkiego, zastrzonego więzienia.

13) Mojżesz Winzelberg, wyz. moź., lat 29, handlowiec, został uwolniony.

14) Meilech Winzelberg, wyz. moź., lat 56, ojciec poprzedniego, skazany na 10 lat ciężkiego, zastrzonego więzienia.

15) Jeruchim Beck false Günsberg, wyz. moź., lat 30, został przez sąd polowy uwolniony, a sprawę jego przekazano sądowi cywilnemu.

16) Löbel Kleinmann, wyz. moź., lat 42, handlarz drzewa, skazany za występki z § 67 woj. ust. kar. na 10 miesięcy zastrzonego aresztu garnizonowego i 4000 koron grzywny.

17) Marya Rieserowa, żona Leiba Riesera, lat 38, skazana na 3 lata ciężkiego, zastrzonego więzienia.

18) Tadeusz Bieleś, lat 27, dyktaryusz magistratu, skazany na 3 lata ciężkiego, zastrzonego więzienia.

19) Aleksander Starkel, lat 23, dyktaryusz magistratu, skazany na 4 lata ciężkiego, zastrzonego więzienia.

Skazany na ciężkie więzienie z powodu zbrodni z § 327 woj. u. kar. wliczono areszt śledczy do kary.

Wyrok stanie się prawomocny po zatwierdzeniu go przez komendanta wojskowego w Krakowie. Od wyroku nie przysługują skazany żaden środek prawny.

Po ogłoszeniu wyroku, skazani: Bieleś, Starkel i Rieserowa wybuchli spazmatycznym płaczem. Inni skazani przyjęli wyrok na ogół spokojnie, choć niektórym potoczyły się z oczu łzy. Odczytywanie wyroku i jego obszernych motywów trwało prawie trzy kwadransy. Przez cały czas panowała na sali głucha cisza a wyrok wywarł na wszystkich zebranych silne wrażenie.

ODZNACZENIA W LEGIONACH. Złoty krzyż zasługi z koroną na wstędze medalu waleczności otrzymał lekarz-asystent dr. Kazimierz Piotrowski w 2 pułku nłanów.

NADESLANE.

Z powodu konieczności ścisłego uregulowania nakładu wobec niezmiernie wysokich cen papieru i stanowczego zakazu wysyłania egzemplarzy bezpłatnych, upraszamy o jaknajszysze nadsyłanie prenumeraty.

dysząc i trzymając się za gardło, patrzył na uszkodzony marmur. Następnie obrócił się ku swym niewolnikom z gniewem malującym się w konwulsyjnie skurczonyj twarzy; lecz ku jego zdziwieniu, ci nie patrzyli na niego, lecz zwróceni byli w postaci najgłębszego zasobunku w stronę wejścia do perystylu. Gdy jednak rozglądnął się i ujrzał, kto właśnie wszedł do jego domu, natchmiast opuścił i postawa jego stała się różnie unarżoną jak jego sług.

Nowoprzybyły był w wieku czterdziestu trzech lat, gładko wygolony, o dużej głowie, wielkich wypukłych oczach, małym ostro zarysowanym nosie i potężnym jak u byka karku, stanowiącym charakterystycznym jego rodzaju. Wszedł przez perystyl krokiem hałaśliwym i kolyszącym, jak ktoś, kto stąpa po własnym gruncie; nareszcie przystanął i spoglądał wokół na kłaniaszących się niewolników a wreszcie spojrzął na ich pana z napaśm rozrabionym wyrazem w swej zaczerwienionej twarzy.

— Jaktó, Emiliusie — rzekł — sądziłem, że dom twój jest jednym z najlepiej prowadzonych w Rzymie. Cóż to znajduje się w nieporządku dziś rano?

— Nie nie może być w nieporządku teraz, gdy cesarz raczył przyjść pod mój dach — rzekł dworzanin. — Jestto dla mnie istotnie niezmiernie miła niespodzianka.

— Przyszło mi to później na myśl — rzekł Domicyan. — Gdy opuściłeś mnie wraz z innymi, nie byłem usposobiony do snu, więc tedy postanowiłem pojsć do ciebie, zacerzpernąć rannego powietrza i obejrzeć te twoje grecką Wenus, o której w trakcie picia tak wymownie rozprawiałeś. Lecz doprawdy wyglądał twój i twoich slug nasauwa mi przypuszczenie, że z wyciątą mą wybrałem się nie w porę.

— Nie, Panie. Choć istotnie prawdą jest, że byłem w kłopotcie w chwili twego wejścia, a kłopot ten z woli fatum — sprawił mi właśnie ten sam posąg, którym raczyłeś laskawie się zainteresować. Oto stoi i może się sam przekonać, jak brutalnie go potraktowano.

(Dokończenie nastąpi).

MAGAZYN TOWARÓW BŁAWATNYCH i gotowej KONFEKCYI DAMSKIEJ. **WŁ. GIBASZEWSKI** KRAKÓW, FLORYAŃSKA 35. **POLECA NOWOŚCI W MATERYPACH** jedwabnych, wełnianych i bawelnianych, oraz **GOTOWĄ KONFEKCYĘ**. Własne pracownie sukien i kostyumów.

NAJWIĘKSZY FABRYCZNY SKŁAD

—: RUFRÓW, WALIZ, TORB, NECESERÓW —: **TOREBEK damskich** © **PORTMONETEK** © **PLASZCZY gumowych** ©©©© **PARASOLI**, © **PAPIEROŚNIC**, © **PORTFELI**. ©©©©

Anastazy FRONCZ Kraków, FLORYAŃSKA L. 17.